

Raport de Analiză a Bugetului în Domeniul Sportului din Perspectiva de Gen în mun. Bălți

Autori: Svetlana Soloviova
Diana Grosu

Octombrie, 2021

Declarație de declinare a responsabilității

Acest document a fost întocmit cu sprijinul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare și Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida. Conținutul acestui raport este exclusiv responsabilitatea AO "Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI" și nu împărtășește sau reflectă neapărat punctele de vedere și interpretările Agenției Austriece pentru Dezvoltare și Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida.

Sumar

SUMAR EXECUTIV	5
INTRODUCERE	8
METODOLOGIE	10
CONSTATĂRI	11
RECOMANDĂRI	23

Acronime

ADO Lex XXI – Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI

DÎTS – Direcția Învățămînt Tineret și Sport

SUMAR EXECUTIV

Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului GBWN "Rețeaua de monitorizare a bugetelor sensibile la gen în Balcanii de Vest și Republica Moldova" implementat de către Asociația Obștească Keystone Moldova cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) și Agenției suedeze pentru dezvoltare și cooperare internațională (Sida). Keystone Moldova a subcontractat Asociația Obștească "Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI" (ADO Lex XXI) pentru realizarea inițiativei "Consolidarea egalității de gen în sport prin monitorizarea și reechilibrarea bugetelor sportive".

Scopul acestui raport este de a analiza din perspectivă de gen bugetele școlilor sportive din municipiul Bălți, precum și participarea fetelor și băieților în programele sportive oferite de acestea.

Principalele constatări:

În anul 2020 Primăria municipiului Bălți, fiind una dintre cele mai mari autorități publice locale din Republica Moldova, a aprobat în bugetul municipal pentru 2020 în sumă de 30693,3 mii lei pentru Programul 86 "Tineret și sport". DÎTS Bălți, pe pagina sa oficială cu privire la sport prezintă doar date generale despre fiecare instituție și nu publică informații cu referire la bugetarea sportului sau rezultatele controalelor în instituțiile din subordine.

În prezentul Raport de monitorizare a domeniului sport al Primăriei municipiului Balti este reflectată perioada anului 2020. Raportul este elaborat în baza datelor, colectate de către ADO Lex XXI.

Astfel s-a constatat că din numărul total de beneficiari (1723 elevi) ai 4 școli sportive din municipiul Bălți, care au prezentat informația completă, 26% sînt fete și 74% de băieți. Acest fapt ne demonstrează că problema egalității de gen nu este luată în considerație de administrația publică locală la elaborarea bugetului în domeniul sportului și de către școlile sportive în elaborarea programelor sportive.

În rîndul antrenorilor situația este un pic mai bună, antrenoarele/femei constituie 31% din numărul total de antrenori, dar acest număr încă este departe de ideal. De asemenea, situația

precară este și în rândul antrenorilor emeriți ai Republicii Moldova. Există doar o singură femeie antrenore care a primit titlul de antrenor onorat.

Una din constatări ai acestui raport este că la școlile în care numărul femeilor antrenore este mai mare, este mai mare și numărul fetelor antrenate și invers, acolo unde persistă numărul bărbaților antrenori e mai mare numărul băieților beneficiari.

Înscrierea fetelor și a băieților în programele școlilor sportive este determinată, de asemenea, și de tipul de sport, pe care școala îl oferă. Cel mai mare număr de fete înscrise este atestat la Școala Sportivă nr. 2 care oferă cursuri de șah și la Școala Sportivă nr. 1 specializată în jocuri cu mingea (baschet, handbal și volei) și tenis. Cel mai mic număr de fete este atestat în Școala Sportivă Specializată „Petuhov” care oferă Sambo, Judo, Box și sport cu haltere.

Municipalitatea cheltuie mai mult pe sportul băieților decât pe sportul fetelor. În baza analizei bugetelor executate pentru 2020 a patru școli sportive monitorizate (nr. 1, nr. 2, Petuhov și Stația turiștilor) și a analizei datelor dezagregate pe sexe privind elevii înscriși în programe sportive, rezultă că s-au cheltuit aproximativ 15,9 milioane lei pentru băieți și 5,7 milioane lei au fost cheltuiți pentru fete. Costul anual total (cheltuieli directe și indirecte) per elev înscris în programele școlilor sportive diferă între școli: cel mai mare cost este atestat pentru Școala Sportivă Specializată Stația Tinerilor Turiști - aproximativ 25 mii lei și cel mai mic cost este în cazul Școlii Sportive Nr. 2 - aproximativ 8,7 mii MDL.

Discuțiile de tip focus-grup și sondajul în rândul angajaților școlilor sportive relevă că aceștia nu sunt conștienți de importanța egalității de gen în sport și de bugetarea sensibilă la dimensiunea de gen.

Principalele recomandări:

În vederea asigurării egalității de gen în sport în municipiul Bălți, sunt necesare măsuri, precum :

- Monitorizarea modului în care sunt cheltuiți banii publici pentru sport și cine sunt beneficiarii finali ai acestor fonduri și dacă au fost luate în considerare nevoile fetelor și băieților;

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

---

- Sensibilizarea părinților, a angajaților școlilor sportive și a autorităților publice municipale cu privire la importanța egalității de gen în sport;
- Diversificarea programelor sportive / oferirea unei game largi (și în schimbare) de sporturi pentru a crește participarea fetelor;
- Implementarea bugetelor sensibile la dimensiunea de gen la nivel central și local pentru a se asigura că alocările și cheltuielile pentru programe sportive sunt informate printr-o analiză de gen.

INTRODUCERE

Egalitatea între femei și bărbați și abilitarea femeilor reprezintă un drept fundamental și o valoare pentru Guvernul Republicii Moldova, fiind și o condiție necesară pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare, ocupare a forței de muncă și coeziune socială. Deși există încă o serie de inegalități între femei și bărbați, în ultimele decenii s-au făcut progrese semnificative pentru ca femeile și bărbații să beneficieze de șanse egale în toate domeniile de activitate. Acest lucru se datorează, în primul rând, racordării legislației Republicii Moldova la standarde internaționale privind tratamentul egal, măsurilor destinate să integreze principiul egalității de șanse în toate politicile publice și măsurilor specifice privind promovarea femeilor.

Republica Moldova și-a asumat angajamente naționale și internaționale de a promova abilitarea femeilor și egalitatea de gen. Adoptarea Legii nr. 5/2006 privind asigurarea egalității de șanse între bărbați și femei reglementează măsurile pentru promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și eliminarea discriminării directe și indirecte după criteriul de sex, în toate sferele vieții publice. Este important faptul că legea menționează necesitatea includerii principiilor sale în toate „politicile, strategiile și programele publice, actele normative și investițiile financiare”, adică asigurarea unei abordări integratoare a dimensiunii de gen.

În Republica Moldova planificarea și executarea bugetară nu se realizează în conformitate cu bugetarea sensibilă la gen, dar subiectul respectiv este pe agenda publică deja de câțiva ani grație proiectului regional „Promovarea politicilor sensibile la dimensiunea de gen în Europa de SudEst, faza a II-a”, implementat de UN Women, în cadrul căruia, echipa experților din cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei, a elaborat Ghidul „Bugetarea sensibilă la gen” pentru a oferi instrumentele necesare autorităților publice locale în pregătirea și implementarea bugetelor locale sensibile la dimensiunea de gen.

În cadrul proiectului ”Rețeaua de monitorizare a bugetelor sensibile la gen în Balcanii de Vest și Republica Moldova” ADO Lex XXI și-a propus să analizeze bugetele școlilor sportive din mun. Bălți din perspectiva de gen. Proiectul este implementat de către Asociația Obștească Keystone Moldova cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) și Agenției suedeze pentru dezvoltare și cooperare internațională (Sida). Scopul proiectului este de a spori

---

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

---

egalitatea de gen la nivel național și local, datorită consolidării capacităților organizațiilor societății civile în utilizarea instrumentelor de bugetare sensibilă la gen în activitatea și rețelele lor, și mobilizarea cetățenilor pentru activități de pledoarie.

METODOLOGIE

ADO Lex XXI monitorizează utilizarea banilor publici, în special prin monitorizarea procedurilor de achiziții publice ale autorităților publice din municipiul Bălți.

În prezentul Raport de monitorizare au fost descrise și analizate situația din principalele școli sportive prin prisma criteriului de gen, luând în considerare impactul financiar și relevanța pentru interesul public. Monitorizării au fost supuși atât beneficiarii finali ai școlilor sportive cât și angajații de bază a acestor instituții prin prisma criteriului de gen, în măsura în care datele au fost accesibile. A fost analizată și monitorizată respectarea de către Primăria municipiului Bălți a prevederilor legislației în domeniul egalității și nediscriminării, implicit, utilizarea eficientă a banilor publici având la bază necesitățile femeilor și bărbaților.

Colectarea datelor s-a efectuat în perioada martie-august 2021 și a fost realizată prin: expedierea cererilor de acces la informații de interes public către autoritățile municipale competente, sondajul școlilor sportive pe bază de chestionar și realizarea unei discuții de tip focus-grup cu antrenorii și părinții elevilor din școlile sportive. În cadrul sondajului au participat 40 respondenți din cadrul a 4 școli sportive, din care 14 femei și 26 bărbați, iar la focus-grup au participat 9 persoane, din care 7 femei și 2 bărbați.

Din cele 6 școli sportive vizate în cadrul proiectului, doar patru au răspuns solicitărilor ADO Lex XXI și au oferit informațiile solicitate.

CONSTATĂRI

Conform Deciziei Nr.13/7 din 14.12.2017 Consiliul Municipal Bălți a aprobat Planul municipal de acțiuni pe anii 2018 – 2021 privind implementarea Strategiei pentru asigurarea egalității între bărbați și femei în Republica Moldova pe anii 2017- 2021.

În perioada anului 2020, Primăria municipiului Bălți a publicat pe pagina web a instituției bugetul municipiului aprobat pentru anul 2020. Din informația publicată aflăm doar suma totală pentru programul/subprogramul sport fără a fi dezagregată pe linii de cheltuieli și cu atât mai mult pe criteriu de gen.

ADO Lex XXI, în Cadrul raportului dat și-a propus monitorizarea a 6 Școli Sportive din mun. Bălți. Astfel, informațiile privind serviciile prestate de aceste școli au fost aprobate în baza Deciziilor Consiliului Municipal Bălți¹:

- **Școala Sportivă Nr.1** - Decizia Consiliului Municipal mun. Bălți nr.7/11 din 21.06.2012
- **Școala Sportivă Nr.2** - Decizia Consiliului Municipal nr.7/12 d in 21.06.2012
- **Școala de Box "B.Petuhov"** - Decizia Consiliului Municipal nr.7/12 d in 21.06.2012
- **Stația Tinerilor Turiști** - Decizia nr.108 din 12.03.1996 Consiliului Municipal Bălți de Deputați ai Poporului Comitetului Executiv
- **Școala Sportivă Specializată pentru Copii și Juniori de Rezerv Olimpic de probe pe apă** - Decizia Consiliului Municipal Bălți nr. 6/3 din 10.07.2009
- **Școala Sportivă Specializată de fotbal** - Decizia Consiliului Municipal nr.7/12 d in 21.06.2012

De asemenea, analizând pagina web a Direcției Învățământ Tineret și Sport² la rubrica Sport, sunt prezentate 6 Școli Sportive.

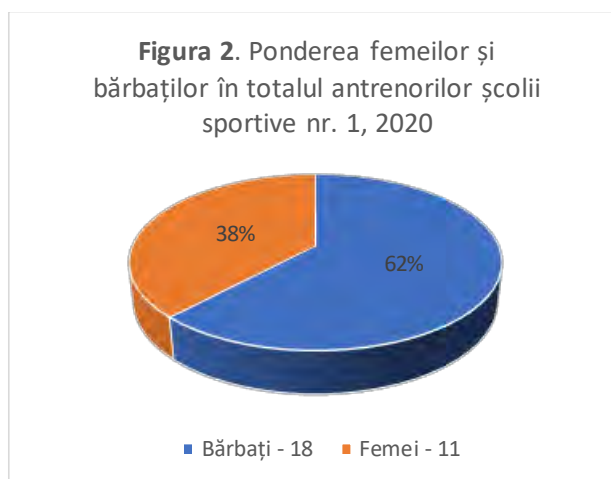
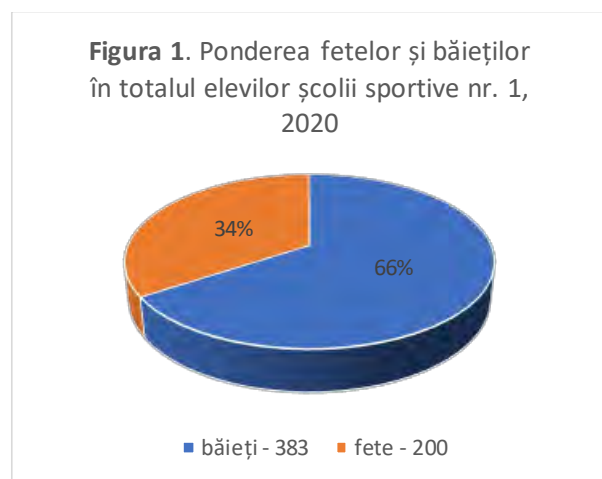
¹<http://balti.md/servicii-publice/primaria-apl/>

²<http://dits-balti.md/>

În subordinea DÎTS Bălți se află 3 școli sportive: Școala Sportivă Nr.1, Școala Sportivă Nr.2, Școala de box "B.Petuhov". Celelalte 3 Școli (Stația Tinerilor Turiști, Școala Sportivă specializată pentru Copii și Juniori de Rezerv Olimpic de probe pe apă, Școala Sportivă Specializată de fotbal) au statut de Instituție Publică.

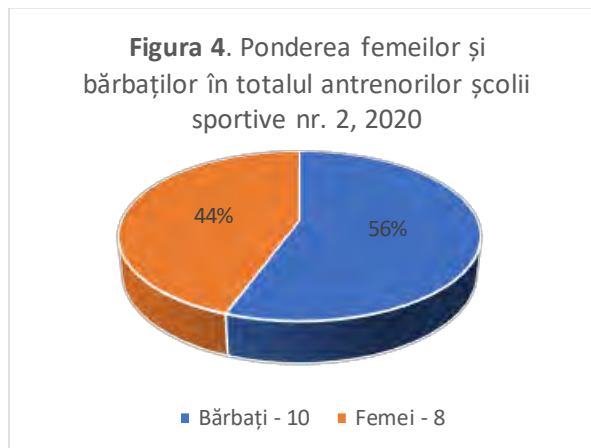
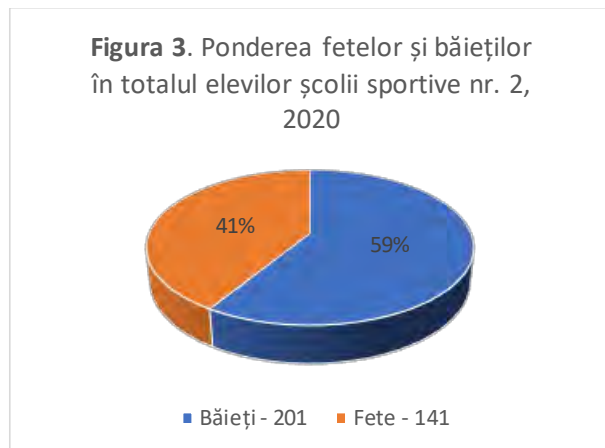
Date privind beneficiarii și antrenorii

Școala Sportivă Nr1 - În incinta școlii sunt 7 tipuri de sport: baschet, handbal, volei, tenis de masă, tir, orientarea sportivă, gimnastica aerobică.

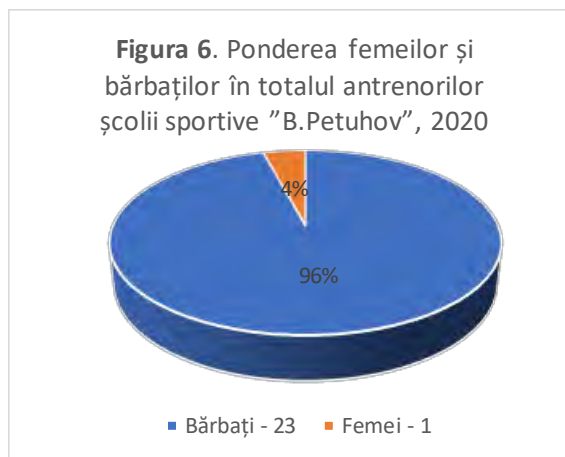
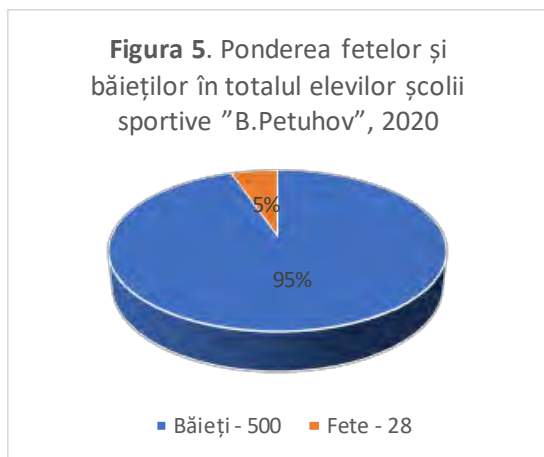
Potrivit datelor prezentate de școala sportivă nr. 1, pe parcursul anului școlar 2020 au fost înscriși în programe/activități sportive 583 elevi, din care 200 fete și 383 băieți. Observăm că fetele reprezintă doar 34% din totalul beneficiarilor instituției (Figura 1). Conform datelor în aceeași perioadă de timp la școala sportivă nr. 1 au activat 29 de antrenori dintre care femeile reprezintă doar 38% din numărul total de antrenori (Figura 2).

Școala Sportivă Specializată nr.2 - În cadrul Școlii Sportive sunt înregistrate 3 probe sportive: Șah, Atletism, Dame. În anul 2012 s-a deschis Secția ATLETISM.

Potrivit datelor prezentate de școala sportivă nr. 2, pe parcursul anului școlar 2020 au fost înscrși în programe/activități sportive 342 elevi, din care 141 fete și 201 băieți. Observăm că fetele reprezintă doar 41% din totalul beneficiarilor instituției (Figura 3). Conform datelor în aceeași perioadă de timp la școala sportivă nr. 2 au activat 18 antrenori dintre care femeile reprezintă 44% din numărul total de antrenori (Figura 4).

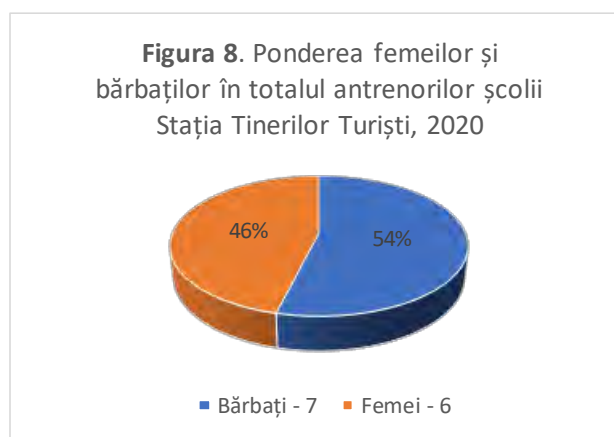
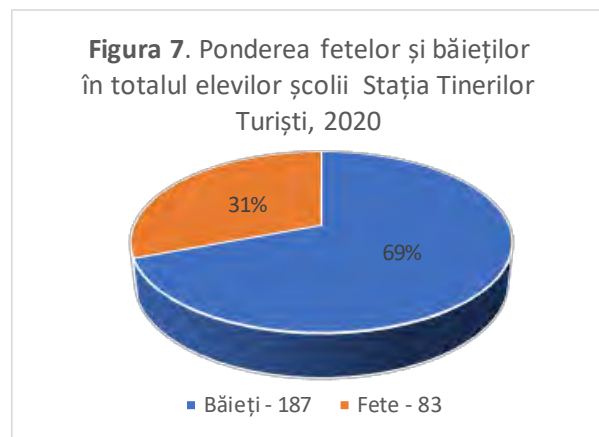
Școala Sportivă Specializată "B.Petuhov" - În cadrul școlii activează 5 secții: lupta sambo, box, lupta judo, heltere, kickboxing.

Potrivit datelor prezentate de școala sportivă "B.Petuhov", pe parcursul anului școlar 2020 au fost înscrși în programe/activități sportive 528 elevi, din care doar 28 fete și 500 băieți.

Observăm că fetele reprezintă doar 5% din totalul beneficiarilor instituției (Figura 5). Conform datelor în aceeași perioadă de timp la școala sportivă "B.Petuhov" au activat 24 de antrenori dintre care femeile reprezintă 4% din numărul total de antrenori (Figura 6).

Stația Tinerilor Turiști - Activitatea educativă pe interese se realizează în cercuri de începători și avansați în domeniile: turismului pedestru, nautic, montan, velo-turism, orientării sportive, studierii ținutului natal.

Potrivit datelor prezentate de școala sportivă Stația Tinerilor Turiști, pe parcursul anului școlar 2020 au fost înscriși în programe/activități sportive 270 elevi, din care 83 fete și 187 băieți. Observăm că fetele reprezintă doar 31% din totalul beneficiarilor instituției (Figura 7). Conform datelor în aceeași perioadă de timp la școala sportivă Stația Tinerilor Turiști au activat 13 antrenori dintre care femeile reprezintă 46% din numărul total de antrenori (Figura 8).

Școala Sportivă de Fotbal - Procesul instructiv-educativ este realizat de către 15 antrenori. Diapazonul de vârstă al sportivilor este cuprins între 7 și 19 ani.

Începând cu anul 2010 au fost deschise grupe pentru fete în aceleași categorii de vârstă ca și grupele de băieți.

ADO Lex XXI a depus mai multe cereri de acces la informație la Școala Sportivă de Fotbal, la care nu a primit nici un răspuns. DÎTS Bălți a răspuns că nu dispun de nici o informație ce ține de această școală deoarece este o Instituție Publică și nu li se subodonează.

Școala Sportivă Specializată pentru Copii și Juniori de Rezerve Olimpice de probe pe apă –

ADO Lex XXI a depus mai multe cereri de acces la informație la Școala Sportivă de probe pe apă, la care nu a primit nici un răspuns. DÎTS Bălți au răspuns că nu dispun de nici o informație ce ține de această școală deoarece este o Instituție Publică și nu li se subodonează.

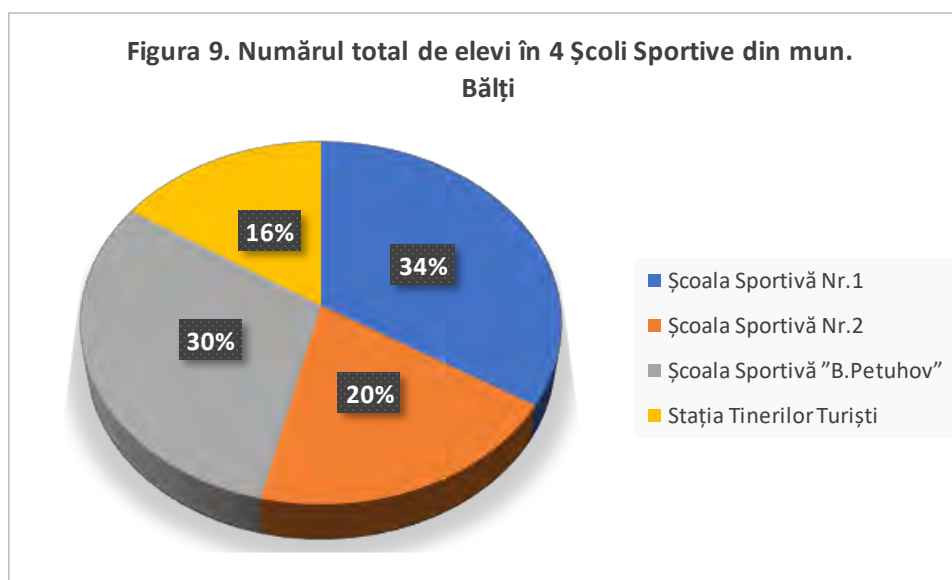

Figura 10. Ponderea fetelor și băieților în totalul elevilor din 4 școli sportive, 2020

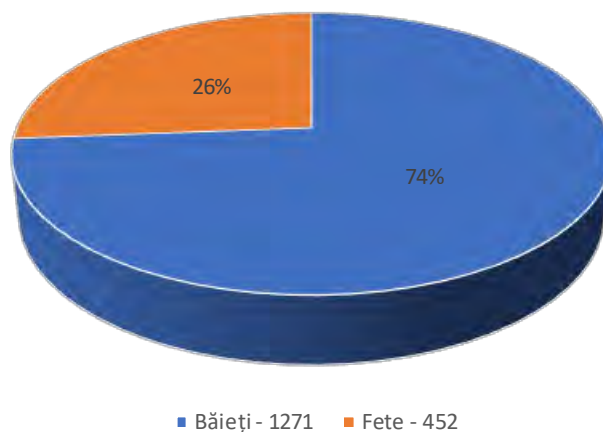
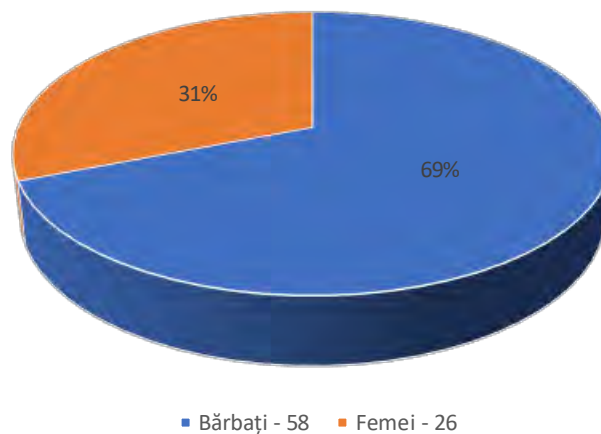

Figura 11. Ponderea femeilor și bărbaților în totalul antrenorilor din 4 școli sportive, 2020

Din datele prezentate mai sus putem observa:

- Fetele constituie doar $\frac{1}{4}$ din numărul total de elevi/beneficiari ai școlilor sportive;
- În rândul antrenorilor situația este un pic mai bună, antrenoarele/femei constituie 31% din numărul total de antrenori;

- La școlile în care numărul femeilor antrenoare e mai mare, e mai mare și numărul fetelor antrenate și invers, acolo unde persistă numărul bărbaților antrenori e mai mare numărul băieților beneficiari.
- Înscrierea fetelor și a băieților în programele școlilor sportive este determinată, de asemenea, și de tipul de sport, pe care școala îl oferă. Cel mai mare număr de fete înscrise este atestat la Școala Sportivă nr. 2 care oferă cursuri de șah și la Școala Sportivă nr. 1 specializată în jocuri cu mingea (baschet, handbal și volei) și tenis. Cel mai mic număr de fete este atestat în Școala Sportivă Specializată „Petuhov” care oferă Sambo, Judo, Box și sport cu haltere.

Primăria mun. Bălți nu a făcut public niciun raport de activitate pe domeniul sport. În același timp, publicul nu a fost informat despre eventualele controale care, ar fi fost efectuate la Bălți pe acest domeniu. La fel, Primăria nu a făcut publice informațiile cu privire la bugetarea sportului, pe pagina web oficială a Primăriei există bugetul aprobat care are doar suma totală pentru sport fără detalii pe domenii ale sportului, școli sportive etc.

DÎTS Bălți nu are nicio informație cu privire la buget pe pagina sa oficială și cu atât mai mult nu este nimic despre dezagregarea pe bază de sex.

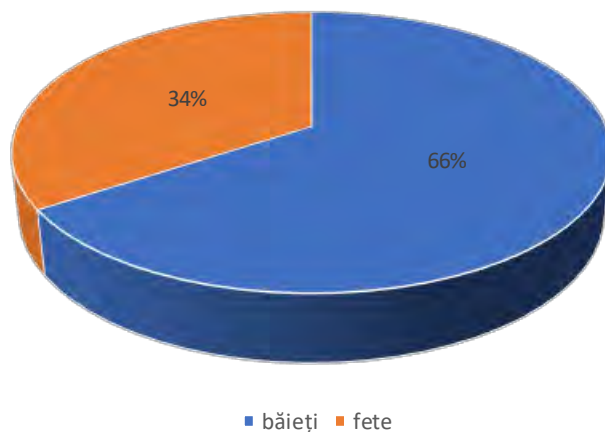
Cheltuieli total p/u beneficiari fete și băieți pentru perioada curentă

În anul 2020, bugetul mun.Bălți constituie 644 890 500 Lei³, din care 30 693 300 lei sunt direcționate domeniului sport.

Școala sportivă # 1

Cheltuieli total: 6 165 700 lei	
Cheltuieli p-u un beneficiar: 10575 lei	
Cheltuieli p-u băieți	Cheltuieli p-u fete
4050225 lei	2115000 lei

Figura 12. Ponderea bugetului alocat pentru fete și băieți din școala sportivă nr.1, 2020

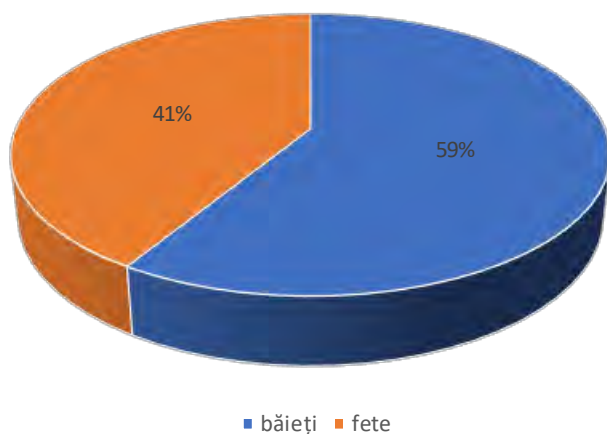

³<http://balti.md/cu-privire-la-desfasurarea-procedurilor-de-consultare-publica-pe-marginea-proiectului-de-decizie-a-consiliului-municipal-balti-cu-privire-la-aprobarea-bugetului-municipal-balti-pentru-anul-2020/>

Școala sportivă # 2

Cheltuieli total: 2 985 000 lei	
Cheltuieli p-u un beneficiar: 8753 lei	
Cheltuieli p-u băieți	Cheltuieli p-u fete
1759353 lei	1234173 lei

Figura 13. Ponderea bugetului alocat pentru fete și băieți din școala sportivă nr.2, 2020

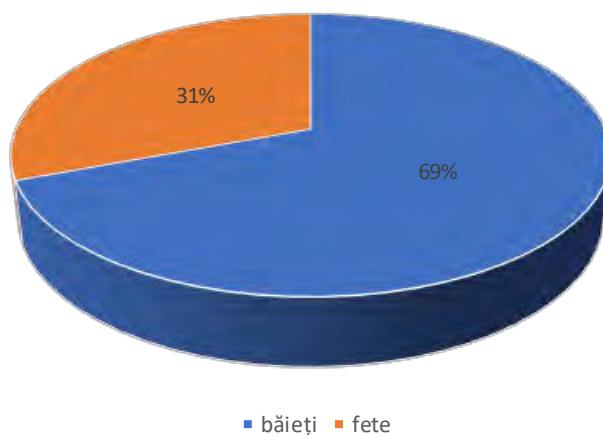
Școala sportivă # Stația Tinerilor Turisți

Cheltuieli total: 6 920 400 lei

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

Cheltuieli p-u un beneficiar: 25631 lei	
Cheltuieli p-u băieți	Cheltuieli p-u fete
4792997 lei	2127373 lei

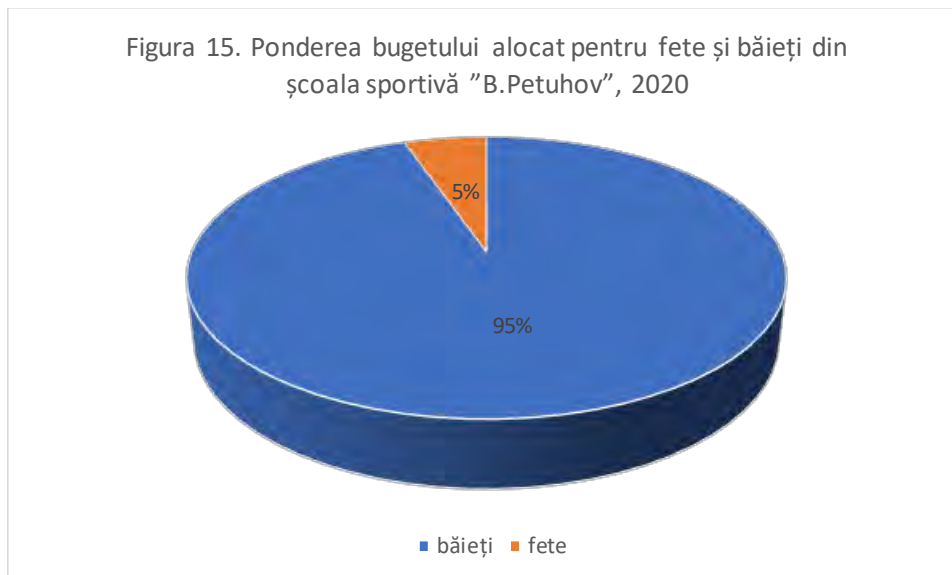
Figura 14. Ponderea bugetului alocat pentru fete și băieți din școala sportivă Stația Tinerilor Turisți, 2020

Școala Specializată Sportivă "B.Petuhov"

Cheltuieli total: 5 674 900 lei	
Cheltuieli p-u un beneficiar: 10747 lei	
Cheltuieli p-u băieți	Cheltuieli p-u fete
5373500 lei	300916 lei

Figura 15. Ponderea bugetului alocat pentru fete și băieți din școala sportivă "B.Petuhov", 2020

Școala Sportivă Specializată de fotbal

Cheltuieli total: 2 751 000 lei

Școala Sportivă Specializată pentru copii și juniori rezerve olimpice de probe pe apă

Cheltuieli total: 7 952 300 Lei

Menționăm că cele două școli, Școala Sportivă Specializată de fotbal și Școala Sportivă Specializată pentru copii și juniori rezerve olimpice de probe pe apă, nu au prezentat nici o informație ca urmare a cererilor de acces de informație depuse de ADO Lex XXI. Doar Secția Economie a Primăriei Bălți a prezentat bugetul pentru aceste 2 școli.

Din tabelele prezentate mai sus putem concluziona că municipalitatea cheltuie mai mult pe sportul băieților decât pe sportul fetelor. În baza analizei bugetelor executate pentru 2020 a patru școli sportive monitorizate (nr. 1, nr. 2, Petuhov și Stația turiștilor) și a analizei datelor dezagregate pe sexe privind elevii înscriși în programe sportive, rezultă că s-au cheltuit aproximativ 15,9 milioane lei pentru băieți și 5,7 milioane lei au fost cheltuiți pentru fete. Costul anual total (cheltuieli directe și indirecte) per elev înscris în programele școlilor sportive diferă între școli: cel mai mare cost este atestat pentru Școala Sportivă Specializată Stația Tinerilor

Turiști - aproximativ 25 mii lei și cel mai mic cost este în cazul Școlii Sportive Nr. 2 - aproximativ 8,7 mii MDL.

Conform Legii 436⁴, art.39, Secretarul consiliului municipal " c¹) exercită atribuțiile unității gender la nivel local, garantînd implementarea principiului egalității între femei și bărbați".

Analizînd bugetul mun. Bălți, pe subprogram sport, constatăm că Secretarul consiliului municipal, persoana responsabilă de dimensiunea gender, nu respectă legislația, demonstrînd zero activitate pentru a ameliora situația la nivel local.

---

⁴ LEGE Nr. 436, din 28-12-2006, privind administrația publică locală

RECOMANDĂRI

În urma monitorizării bugetelor școlilor sportive din perspectivă de gen, ADO Lex XXI a elaborat o serie de recomandări care vizează instituțiile responsabile pentru asigurarea egalității de gen, cu accent pe domeniul sportului. Astfel venim cu următoarele recomandări:

către Școlile Sportive din mun. Bălți:

- Crearea paginii web a instituției și promovarea sportului în rândul fetelor;
- Realizarea periodică a auditului de gen al instituției atât din perspectiva angajaților și a colaboratorilor, cât și din perspectiva beneficiarilor.
- Diversificarea programelor și activităților sportive pentru a spori participarea fetelor.
- Colectarea datelor dezagregate pe criteriul de sex în vederea măsurării progresului în asigurarea egalității de gen în cadrul instituției în privința beneficiarilor și angajaților.
- Participarea în proiecte și inițiative de cooperare națională și internațională care urmăresc transferul de bune practici în ceea ce privește asigurarea echității de gen în sport .
- Includerea în rapoartele privind executarea bugetului instituției a progresului în realizarea indicatorilor sensibili la gen.

către DÎTS

- Formularea obiectivelor și indicatorilor de performanță sensibili la gen pentru Programul bugetar 86 "Tineret și sport" și monitorizarea anuală a performanțelor programului din perspectiva de gen.

către Primăria Bălți și Consiliul Municipal:

- Asigurarea ca alocațiile bugetare pentru realizarea programelor, planurilor și activităților sunt astfel repartizate încât să vizeze în mod egal nevoile băieților și fetelor.
- Analiza părții de venituri, incluzând: surse de venituri, subvenții etc., impactul asupra femeilor și bărbaților.
- Sporirea participării diferitor grupuri organizații neguvernamentale la fiecare etapă a procesului bugetar, fapt ce va crea oportunități pentru introducerea aspectului de gen.

- Realizarea analizei de gen în teritoriul administrat în vederea creării bazei de date dezagregate pe criteriul de sex ce va servi drept fundamentarea deciziilor de ordin financiar în realizarea echității de gen.
- Conlucrarea cu autoritățile publice centrale și implementarea la nivel local a programelor și politicilor cuprinse în documentele de planificare strategică de nivel național evaluând impactul de gen a acestora.
- Elaborarea și aprobarea bugetul local, incluzând anexă separată cu evidențierea impactului de gen.
- Elaborarea bugetelor pe bază de program și performanță cu integrarea aspectelor de gen, prin formularea obiectivelor și indicatorilor de performanță sensibili la gen corelate cu strategia de dezvoltare locală.
- Includerea în raportul privind executarea bugetului local a progresului în realizarea obiectivelor sub aspect de gen.
- Asigurarea, prin alocațiile bugetare, a implementării programelor, planurilor și activităților (aprobată la nivel local) în așa fel, încât ele să corespundă necesităților femeilor și bărbaților.
- Negocierea repartizării transferurilor și altor alocații bugetare cu Ministerul Finanțelor cu scopul asigurării egalității de gen.

către Guvern/Parlament

- Discutarea cu reprezentanții societății civile și mediului academic, nivelul alocațiilor bugetare care ar asigura egalitatea de gen.
- Asigurarea examinării și aprobării proiectelor de legi/hotărâri, inclusiv a proiectului legii bugetare anuale, doar în condițiile avizării acestora din punct de vedere a impactului de gen.
- Analiza și utilizarea datelor dezagregate pe criteriul de sex în elaborarea și aprobarea măsurilor bugetar-fiscale în vederea asigurării egalității de gen în domeniile care înregistrează cele mai mari inegalități de gen.

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

---

- Monitorizarea și analiza executării bugetului din punct de vedere a impactului de gen.
- Asigurarea, prin alocațiile bugetare, a implementării programelor, planurilor și activităților în așa fel, încât ele să întrunească necesitățile femeilor și bărbaților.
- Evaluarea impactului posibil al noilor metode de colectare a veniturilor asupra femeilor și bărbaților în corelare cu capacitățile lor de plată.
- Negocierea repartizării alocațiilor bugetare cu ministerele de resort cu scopul asigurării egalității de gen.

Prin prisma constatărilor din prezentului Raport, se impune implementarea în practică de către Primar, Consiliul municipal și Secretarul consiliului municipal atribuțiile ce le revin în asigurarea egalității de gen, conform prevederilor Legii 436/2006 privind administrația publică locală (a se vedea ar. 14, 29, 39). Cert este ca societatea civilă trebuie să continue monitorizarea bugetării sensibile la gen, inclusiv la nivel local. Actualmente, această activitate se prezintă ca una din cele mai eficiente, în primul rând, în scopul informării ulterioare a cetățenilor cu privire la modul în care banii publici sunt cheltuiți și cine sunt beneficiarii finali ai acestor bani femeile sau bărbații și cât de echitabil este acest raport.